

## DESTACATS

Crèdits i cooperació per al desenvolupament

pàg.5

Dones, pau i activisme a Palestina

pàg.6

Entrevista a Josep Maria Antentas

pàg.8



Invisibilització mediàtica del Fòrum Social Català

pàg.10



# Clausura del cicle de Vaquerries de l'SCI Catalunya 'Moviments Socials i Governabilitat global'

**Redacció SCI-Cat** El passat mes de març va finalitzar el cicle de xerrades de l'SCI Catalunya dedicat a debatre i reflexionar sobre els moviments socials i la governabilitat social. En el transcurs del cicle han exposat el seu punt de vista diferents experts tant pel seu treball teòric com per la seva acció pràctica en el camp dels moviments socials i les ONG. Manuel Delgado, Carlos Taibo o Miren Etxezarreta, entre d'altres, han aportat idees i sobretot, debat.

CICLE DE VAQUERIES

## Moviments socials i governabilitat global:

Noves formes de participació local i Cooperació Internacional

De NOVEMBRE 2007 a ABRIL 2008

MODULS:

- Contextualització i marc conceptual Novembre '07
- Experiències d'incidència Desembre '07 - febrer '08
- Noves formes de participació ciutadana i experiències de xarxa Març '08 - abril '08



SCI 25 anys  
SERVEI CIVIL INTERNACIONAL  
CATALUNYA  
sci-catalunya@sci-cat.org  
www.sci-cat.org

**Lloc:** SCI Catalunya  
C/ del Camé 95 - 08001, Barcelona  
Tel. 93 441 70 79

**HORARI:** Divendres no festiu... de 19 a 20:30h  
| servei al lector | comunicacio@sci-cat.org

**ENTRADA GRATUÏTA**

## Ens trobaràs a:

C/ del Carme 95, 08001, Barcelona  
Tel. 93 441 70 79

[sci-cat@sci-cat.org](mailto:sci-cat@sci-cat.org)  
[www.sci-cat.org](http://www.sci-cat.org)

### HORARI D'ATENCIÓ AL PÚBLIC

De dilluns a divendres: de 10 a 13h  
Dilluns, dimecres i divendres: de 15 a 20h

## Equip de redacció

Laia Maldonado  
Àrea de Comunicació  
[comunicacio@sci-cat.org](mailto:comunicacio@sci-cat.org)

Clara Sopena  
[formacio@sci-cat.org](mailto:formacio@sci-cat.org)  
Plataforma Popular No al Pla Caufec  
[paremoselcaufec@rusc.net](mailto:paremoselcaufec@rusc.net)

Elisabet Pèriz  
[quideuaqui@moviments.net](mailto:quideuaqui@moviments.net)

Jordi Oriola  
[jordioriola.blogspot.com](mailto:jordioriola.blogspot.com)

Grup Nazarlona  
[nazarlona@sci-cat.org](mailto:nazarlona@sci-cat.org)

Hugo Manzano  
[hmohosh@hotmail.com](mailto:hmohosh@hotmail.com)

### DISSENY DEL BUTLLETÍ

Isabel Porta: [isabelporta@ya.com](mailto:isabelporta@ya.com)

# Tancant un cicle, obrint preguntes

Construir una definició conjunta dels moviments socials, intentant identificar aquells elements que els caracteritzen i que expliquen el seu paper en l'actualitat va ser un dels objectius del primer mòdul del cicle. Contràriament al que podria semblar, això no és un exercici fàcil. Definir és limitar, determinar i fins i tot connotar d'uns valors. Es pot elaborar alguna definició neutra? Què són els moviments? Com sorgeixen? Quines són les seves característiques i conseqüències? A partir de diversos criteris s'estableixen diferents definicions, més o menys restrictives, que fan que alguns autors considerin com a moviments socials, a més o menys agents socials. L'autonomia, el grau d'institucionalització, la forma de gestió dels recursos, de pressió i de mobilització són elements claus en les diverses definicions.

Si bé no hi ha un consens clar en aquesta definició, cap de les persones convidades posava en dubte el paper que han de jugar els moviments socials en el context actual. El procés de globalització ha comportat una sèrie de canvis que repercuteixen directament en les estructures socials, econòmiques i polítiques tradicionals. És a dir, la mundialització comporta un procés d'integració a partir del qual els contextos nacionals perden força alhora que s'evidencia la necessitat de crear marcs d'acció globals per encarar determinats fenòmens, com ara el canvi climàtic. L'afebliment de l'estat és el resultat de l'aplicació de polítiques neoliberals agressives que han reduït el paper de l'estat i especialment de les polítiques públiques. D'altra banda, grans corporacions transnacionals han augmentat no només el seu PIB sinó també la capacitat de pressió i influència política. En certa mesura, alguns elements de la política han quedat obsolets davant aquesta nova realitat globalitzada; més integrada però també més fragmentada.

Molts autors veuen en aquest context una de les explicacions del desencís de la població en relació a la política, que en molts casos s'ha traduït en manca de participació, alimentada per la filosofia de l'individualisme i consumisme, però en altres ha estat motor de resistències. El descontentament també ha portat a l'acció, a la mobilització ciutadana conscient que la política no acaba en l'àmbit institucional i que exigeix nous espais de participació on ciutadans i ciutadanes puguin exercir els seus

## SUMARI

BREUS



4

FEINEJANT



6

MAPA MUNDI



8

REFLEXIÓ



10

CULTURA SOCIAL



12

OPINIÓ SOCI



14

drets de manera activa, i tenir incidència en les decisions de l'administració.

Aquestes veus crítiques i col·lectives han servit de motor per replantejar certes polítiques però també per començar a qüestionar-nos certs patrons socials i culturals sovint acceptats sense discussió. Que només els polítics poden fer política, que la participació és ineficaç i insuficient i que no hi ha un altre model de fer les coses i de créixer.

El Cicle de Moviments socials i governabilitat global ha estat un espai per al debat i la reflexió sobre aquests temes, on s'han donat a conèixer diverses experiències d'incidència i s'ha discutit la responsabilitat dels diferents agents socials en la transformació del model econòmic, polític i social actual i, sobretot, el paper que pot jugar la nostra veu; la veu unida de proposta i de protesta que construeix alternatives.

El cicle ha conclòs amb l'elaboració d'un Document de síntesi que s'acompanya d'un CD de materials complementaris on s'han intentat reunir en un mateix discurs les aportacions i experiències de totes les persones, moviments i col·lectius que hi ha participat. Si us interessa el document, podeu sol·licitar-lo gratuïtament a: [formacio@sci-cat.org](mailto:formacio@sci-cat.org).

**Clara Sopena**

Responsable de l'àrea de Formació i sensibilització

**CICLE DE VAQUERIES**

**Moviments socials i governabilitat global:**

Noves formes de participació local i Cooperació Internacional

De **NOVEMBRE 2007** a **ABRIL 2008**

**MÒDULS:**

1. Contextualització i marc conceptual *Novembre '07*
2. Experiències d'incidència *Desembre '07 - febrer '08*
3. Noves formes de participació ciutadana i experiències de xarxa *Marc '08 - abril '08*

25 ANS  
**SCI**  
SERVEI CIVIL INTERNACIONAL  
CATALUNYA  
[sci-cat@sci-cat.org](mailto:sci-cat@sci-cat.org)  
[www.sci-cat.org](http://www.sci-cat.org)

**Lloc:** SCI Catalunya  
C/ del Carme 95 - 08001, Barcelona  
Tel. 93 441 70 79

**HORARI:** Divendres no festius ... de 19 a 20:30h  
**INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ:** [comunicacio@sci-cat.org](mailto:comunicacio@sci-cat.org)

**ENTRADA GRATUÏTA**

Apuntament de Barcelona  
Reservada Sopena



Manuel Delgado a la Vaqueria de l'SCI



Xerrada d'Andri Stahel



## Creant xarxa social a llarg termini

paremoselcaufec@rusc.net

**Plataforma Popular No al Pla Caufec - Porta Bcn** La lluita contra el Pla Caufec s'inicia el 1991 amb la coordinació de totes les Associacions Veïnals d'Esplugues (menys dues controlades per gent del PSOE).

Després de múltiples recursos, contenciosos i d'haver esgotat tot el que la via administrativa i judicial ofería, va sorgir la necessitat de contactar amb altres col·lectius i entitats del poble amb un objectiu: aturar el Pla Caufec-Porta BCN, les obres del qual eren imminents. Gent que no es coneixia de res va haver de consensuar accions i mobilitzacions al carrer, organitzar actes públics i plantejar una lluita comuna que des de llavors dura més de 4 anys.

**“aquest procés de treball no és automàtic i requereix treball i comprensió”**

Gràcies a això, les persones que integren les associacions de veïns i els diferents col·lectius i entitats han après i vist altres maneres de ser i de fer d'on ha sorgit un consens i un aprenentatge mutu. D'aquí n'ha sortit una xarxa molt interessant ja que aglutina persones d'edat i pensament molt divers i amb plantejaments diferents en quant a les mobilitzacions.

Aquest procés de treball conjunt no és automàtic i requereix treball i comprensió però comporta un gran enriquiment i és de gran profit, no només pels resultats a curt termini sobre la lluita en concret, sinó també a llarg termini amb la creació de solidaritat i d'un teixit social real. Un exemple d'aquest procés de contaminació ideològica és l'ocupació de Cal Suís on l

'Associació de Veïns de Finestrelles va ser protagonista de l'alliberament d'un espai que l'Ajuntament d'Esplugues volia cedir a una entitat privada i religiosa.



Acció a l'Avinguda Diagonal davant la seu de Sacresa

Web de la Plataforma Popular No al Pla Caufec-Porta Bcn:

[www.moviments.net/noalplacaufec/wordpress](http://www.moviments.net/noalplacaufec/wordpress)



## El crèdit dins l'ajut oficial al desenvolupament

quideuaqui@moviments.net

**Elisabet Pèriz** El passat 12 de febrer, el Govern de la Generalitat de Catalunya aprovà la incorporació al pressupost de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament d'una partida pressupostària de 14.360.000 euros (que representa un 21,3% del pressupost global de l'ACCD per al 2008) en concepte d'ajut reemborsable, la qual cosa significa que està previst que aquesta quantitat sigui executada íntegrament en forma de crèdits (diners que seran prestats i hauran d'ésser retornats al govern català amb interessos) i no com a donacions.

Tal i com fou expressat en els comunicats de la Taula Catalana d'ONGs (1) i de la campanya *Qui deu a Qui?*, aquesta decisió ha estat rebuda per la societat civil amb gran desconcert i indignació donat que l'adopció de l'ajut reemborsable com a instrument de la cooperació catalana és especialment preocupant considerant que podria donar lloc a la generació de Deute Extern Català; l'executiu català no només obvia aquest fet sinó que a més emprèn aquesta resolució en un moment en que existeix un consens internacional força generalitzat sobre la inconveniència de l'ús d'aquesta mena de mecanismes financers com a instrument de cooperació (2), vistos els fatídics efectes que té l'endeutament per al desenvolupament dels països del Sud.

Així doncs, l'adopció d'aquesta mena de mecanismes financers suposen un retrocés en la qualitat de la cooperació catalana, vist que pot generar endeutament dels actors del Sud envers els del Nord; a més, és inadmissible i

immoral que l'executiu català comptabilitzi aquests recursos (vehiculats com a crèdits) com Ajut Oficial al Desenvolupament i pretengui atènyer els seus compromisos d'augmentar els fons de cooperació fins assolir el 0'7% al 2010 fent ús d'aquesta mena d'estratagemes.

**“l'adopció d'aquesta mena de mecanismes financers suposen un retrocés en la qualitat de la cooperació catalana”**

Cal destacar, a més, que aquesta decisió fou presa sense un debat real previ, suficient i transparent, amb la resta d'agents de la cooperació catalana i, per tant, sense tenir en compte les necessitats dels països i actors destinataris de l'ajuda sinó en resposta a les necessitats pressupostàries de l'administració catalana (en veure minvats els seus ingressos tributaris davant les rebaixes fiscals clarament electoralistes que s'aplicaren de cara als darrers comicis).

És per tot això que des de la campanya *Qui deu a Qui?* volem fer palès, un cop més, el nostre rebuig i condemna a l'ús de l'ajut reemborsable com a instrument de la cooperació catalana: creiem fermament que qualsevol mecanisme de crèdit en el marc de la cooperació no es pot considerar ajut al desenvolupament i és per això que ens oposem i refusem taxativament l'execució d'aquesta partida per part de l'ACCD.

1- Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament; Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans; Federació Catalana d'ONG per la Pau; Coordinadora d'ONG Solidàries de les comarques gironines i l'Alt Maresme; Coordinadora d'ONG i Altres Moviments Solidaris de Lleida; Coordinadora d'ONG per al Desenvolupament, la Defensa dels Drets Humans i la Pau de Tarragona.

2- OCDE-CAD (2001) DAC Recommendation on Untying Official Development Assistance to the Least Developed Countries. Paris. (<http://www.oecd.org/dataoecd/14/56/1885476.pdf>)  
OCDE-CAD (2002) OECD Development Assistance Committee Review of Spain 1997-2001. Paris. ([http://www.oecd.org/document/17/0,3343,en\\_2649\\_201185\\_208084\\_9\\_1\\_1\\_1\\_1,00.html](http://www.oecd.org/document/17/0,3343,en_2649_201185_208084_9_1_1_1_1,00.html))



## La lluita palestina en clau de dona

Durant deu dies molt intensos, vuit dones catalanes i vuit de palestines vam participar en un intercanvi sobre activisme i pau des d'una perspectiva de gènere a Nazareth, Israel. La trobada va ser organitzada pel Servei Civil Internacional, per la banda catalana, i per *Women Against Violence*, per la banda palestina.

### nazarlona@sci-cat.org

Durant deu dies molt intensos, vuit dones catalanes i vuit de palestines vam participar en un intercanvi sobre activisme i pau des d'una perspectiva de gènere a Nazareth, Israel. La trobada va ser organitzada pel Servei Civil Internacional, per la banda catalana, i per Women Against Violence, una entitat israeliana que lluita pels drets de les dones palestines en territori israelià.

Les catalanes anàvem a trobar-nos amb el grup de dones palestines amb tota una sèrie de certeses i incerteses ballant-nos al cap. Perquè les palestines són àrabs, oi? I les àrabs,

**“tan lliures com les deixa l'Estat d'Israel i les tradicions d'una societat que volen transformar... Com nosaltres volem transformar la nostra”**

musulmanes, oi? I les musulmanes, creients i practicants, o no? I, com a dones musulmanes... oprimides? discriminades? Envoltades de marits, pares i germans masclistes que ofeguen la seva llibertat? Portàvem tots aquests prejudicis a la motxilla i tots ells van ser desmuntats, desmentits, matisats per les noies palestines que ens van rebre: àrabs musulmanes, àrabs cristianes, àrabs laiques, creients i agnòstiques, fins i tot atees, tan lliures com les deix l'Estat d'Israel i les tradicions d'una societat que volen transformar... Com nosaltres volem transformar la nostra.

No va ser fins al cap d'unes hores que vam prendre consciència que havíem aterrat en

aquell lloc llunyà i perillós, portada habitual dels diaris de més tiratge. No hi havia tancs circulant pels carrers, ni suïcides terroristes immolant-se en nom d'Alà. Només vam trobar un grup



Fotografia: Patricia Bobillo

de persones lluitant pels seus drets, clamant contra atrocitats que no deixen de perpetrar-se i demanant suport a un món que només sembla interessar-se per seguir legitimant el conflicte com a mera fotografia de primera plana.

Durant la nostra estada a Nazareth, i les visites a altres ciutats i pobles, hem compartit amb les noies palestines converses molt enriquidores, clarificadorres i interessants. Un vespre vam preguntar per la situació del Negev i els seus habitants, antics nòmades beduïns del sud de l'actual Estat d'Israel. L'explicació de la Nezreen, ja cap al tard, va ser plena d'entusiasme i va derivar en la situació de tot el poble palestí, de nord a sud i d'est a oest, des del 1948 durant la Nakba fins avui, 2008, l'ocupació total i brutal. I és que el conflicte té tants fronts! I és tan complex d'explicar com senzill és comprendre



a cada pas que no hi ha justícia per al poble palestí.

Un dels descobriments més empoderadors va ser la xerrada amb Aida Tuoma-Suliman, directora de la contrapart palestina. Militant del partit comunista àrab d'Israel, defensora dels drets de les dones palestines i membre de la comissió de dones que treballen pel procés de pau entre Palestina i Israel. La seva xerrada va posar de manifest l'heterogeneïtat de les dones palestines. El paper de les palestines en el conflicte no és recent. Ja el 1921, moltes formaven part de l'associació Yemia Essaydat El Arabiyat (Unió de les Dones Àrabs), que el 1929 va organitzar una comissió de dones àrabs de Palestina per queixar-se de la colonització encoberta que els jueus duïen a

**“la seva xerrada va posar de manifest l'heterogeneïtat de les dones palestines”**

terme. Les queixes van arribar a la Societat de Nacions, denunciant la discriminació explícita que patien els ciutadans i ciutadanes àrabs a la seva pròpia terra.

El 1936, un gran nombre de dones associades, però també independents, van participar en la



Fotografia: Patricia Bobillo

vaga general contra l'ocupació jueva i la postura pro sionista de la Gran Bretanya. Aquests fets són només una petita mostra de la lluita palestina en clau de dona. Com en altres conflictes armats, el paper de les dones és invisible. Elles viuen la guerra a la rereguarda i al front; han estat i són emprades com a símbols de les victòries i de les derrotes, i en el cas de les dones àrabs, s'utilitza la seva llibertat com a mesura de desenvolupament o



Fotografia: Patricia Bobillo

de pau, sense tenir en compte el seu propi concepte de llibertat. Tot i les diferències entre una dona palestina i una de catalana, probablement moltes de les catalanes que tenen una implicació política s'haurien sentit identificades amb el discurs d'Aida. Termes com conciliació o estrès i situacions com la falta de suport entre els companys homes de partit són presents, i són els obstacles a què s'enfronten aquestes dones pel sol fet de ser dones.

No volem acabar aquest petit escrit sense explicitar el fet que aquest viatge ens ha aportat tot un seguit d'experiències, coneixements i sentiments compartits, també, amb altres dones catalanes diverses, actives, compromeses amb experiències vitals i professionals molt diferents i enriquidores pel grup, en som conscients i ens sentim orgulloses d'aquest fet.



## “Algunes ONG tenen un enfoc orientat a la mobilització i l’acció, en canvi, d’altres tenen una orientació molt institucional”

comunicacio@sci-cat.org

**Laia Maldonado, tècnica comunicació SCI Cat**  
**Creus que els moviments socials sorgeixen per diverses situacions d’exclusió social que genera el sistema neoliberal?**

Les lluites socials contemporànies expressen un rebuig a les polítiques neoliberals i a la mercantilització de les nostres vides, i són una resposta a les pròpies contradiccions socials que genera el capitalisme neoliberal. A escala mundial assistim des de mitjans dels anys noranta a un procés d’augment de les resistències socials, encara que de forma molt desigual segons la regió del planeta, amb alts i baixos, i amb una lògica molt defensiva. Amèrica llatina és el lloc a on els moviments socials populars progressistes avui en dia tenen més força.

**Els governs han usurpat el concepte de moviment social i participació tot desvirtuant-lo?**

Tradicionalment el poder sempre ha intentat usurpar els conceptes i els discursos de les forces contestatàries, buidant-los de contingut o capgirant-los, i també intenta afavorir i legitimar determinats moviments o organitzacions menys contestatàries front a altres més combatives. Crec que el discurs oficial actual sobre la “participació” és molt retòric i superficial.

**Hi ha una disminució de la participació ciutadana dins dels moviments socials catalans?**

En els darrers quatre anys hi ha hagut una



Josep M. Antentas a la Vaqueria de l’SCI Catalunya

caiguda de les grans mobilitzacions de masses del període 2000-2004 i una situació dominada per la fragmentació i la dispersió de les lluites, amb excepcions com algunes campanyes en defensa del territori com la No a la MAT o, en un altre sentit, el moviment per un habitatge digne que ha tingut bastanta força d’atracció. De totes maneres, malgrat la dispersió de les resistències i la pèrdua del seu caràcter de masses, en aquests darrers anys s’han donat nombroses iniciatives significatives a petita escala, “per sota”, que demostren l’existència d’un franja social combativa front al neoliberalisme, que pot ser la base per a un nou impuls. I, recentment, sembla que hi ha un repunt dels conflictes socials.

**Quin és el balanç que fas del recent FSCat?**

Crec que el balanç del FSCat és molt positiu, tant en termes del nombre de participants, del contingut dels debats, de l’espectre de grups implicats i del perfil general que va tenir, militant i orientat a l’acció. De fet, el FSCat ha estat la primera activitat unitària, àmplia i exitosa de



tipus general realitzada en molt de temps que ha tingut un ampli ressò i un paper federador entre els moviments i les organitzacions socials, i això és positiu. Segurament, el millor legat del FSCat és que pot contribuir a crear un clima més propici al treball en comú entre diferents moviments i organitzacions.

### **Quina relació hi ha entre els moviments socials catalans i l'administració?**

Les orientacions i els enfocaments dels diferents moviments són molt diversos, però si fem un repàs a les lluites socials més significatives dels darrers anys (defensa del territori, habitatge, moviment estudiantil, empreses en lluita...) veurem que totes elles es confronten a la política

**“Les lluites socials contemporànies expressen un rebuig a les polítiques neoliberals i a la mercantilització de les nostres vides”**

social-liberal implementada per les diferents administracions i la seva subordinació als interessos empresarials.

### **Quina és la relació que hi ha entre els moviments socials catalans i les ONG?**

Depèn, algunes ONGs tenen un enfocament orientat



Manifestació a Colòmbia

a la mobilització i a l'acció i participen en les campanyes i en les lluites socials (aportant coneixements tècnics, informació, activistes...). En canvi altres tenen una orientació molt institucional i una pràctica centrada exclusivament en el lobby institucional deslligada de les lluites i els moviments reals.



Manifestació contra la MAT  
Font: [www.osona.com](http://www.osona.com)

## **Josep Maria Antentas**

Professor de Sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona. És membre de la redacció de *Viento Sur*, participa en diversos moviments socials i ha realitzat diverses col·laboracions en diverses obres sobre les resistències a la globalització. La darrera de les quals ha estat amb l'article FSM (2001-2007): “Un balanç general”, publicat a *El Futuro del Foro Social Mundial. Retos y perspectivas después de Nairobi*, ed. Icaria, 2008.



## L'FSCat a la premsa, un exemple

<http://jordioriola.blogspot.com>

Jordi Orila Folch Teòricament, el Fòrum Social Català (FSCat) havia d'interessar els mitjans de comunicació, perquè en el passat havien cobert els Fòrums Socials Mundials a Porto Alegre, Índia o Kènia. Amb aquesta expectativa vaig revisar la premsa d'aquells dies a la biblioteca.

Esperava molt d'El Periódico, un campió de l'esquerra que havia cobert abundantment les mobilitzacions contra la guerra i que havia tractat els altres Fòrums Mundial. Però... no va publicar ni un esment del FSCat!

Agafó l'altre supervendes, La Vanguardia. Repasso les pàgines amunt i avall i res de res... L'FSCat sembla invisible.

L'Avui no és exactament un supervendes però sempre destaca tot el que sigui català... No hi ha sort, tampoc hi surt ni una paraula!

Amb poca fe, agafó El País. Un diari que va d'esquerres, però que ja li he vist el plumero masses vegades. Però, emocionat, descobreixo



Font: picasaweb.google.com/terremonto

dos articles sobre el tema. El primer assenyala que s'hi parla del decreixement i que hi ha molta diversitat de causes. L'altre comença amb "*El Foro Social Catalán concluye con una fiesta de 3.500 personas*", s'hi diu que estem oposats als bancs, a la llei d'estrangeria, al terrorisme multinacional, a la tala d'arbres, a la guerra a Iraq i a la violència masclista. L'article clou amb una iaia que es mira la manifestació des de fora i comenta al periodista d'El País que som uns idealistes. Queda clara la consigna del periodista (o del diari?).

**“Corroborem les grans limitacions de l'estratègia de buscar esclertes en els grans mitjans de comunicació per infiltrar missatges contraris a la ideologia dominant”**

Abans d'acabar patint alguna malaltia nerviosa, entomo El Punt i hi descobreixo tres articles: el primer dia, l'FSCat surt en un breu a la portada i a la secció de societat. L'article té foto i un destacat amb una pila de temes que es tocaran al Fòrum. El següent dia fan una entrevista a una portaveu. A la premsa li encanta que tinguem portaveus, però no ajuda a explicar que no volem líders polítics que acaparin el nostre poder. A més, la notícia no parla dels tallers del dia abans que eren els veritables protagonistes. Però, donat el panorama, no em puc queixar... El dilluns surt una petita fotografia de la manifestació. Mentre els organitzadors van comptar 5.000 manifestants i la Guàrdia Urbana, 2.500, sorprenentment El Punt va a la



baixa amb 1.500! A més, l'article queda aixafat sota un altre de doble tamany que explica que 5.000 persones –segons els organitzadors!– van participar en un acte en defensa de la família tradicional. Segur que és més morbós periodísticament i menys molest políticament.

Concloent, –a banda de comprovar que El Punt és el diari més d'esquerreres de la gran premsa–, observo que, sobretot en període pre-electoral, però no només, els mitjans de comunicació tanquen files al voltant dels seus partits, i poden arribar a fer el buit total si fa falta. A la vista de les eleccions, no suportarien haver d'informar d'un FSCat que va criticar el Pla de l'Habitatge, les polítiques educatives, la gestió del territori,



[1989-2002]  
**10.000**  
**immigrants morts**

Cartell del Fòrum Social Català

l'actitud mesella envers les empreses, l'augment de la despesa militar, el creixent control social... aspectes en els que la dreta i l'"esquerra" institucionals convergeixen sense problemes.

Corroborem les grans limitacions de l'estratègia de buscar esclatxes en els grans mitjans de comunicació per infiltrar missatges contraris a



Font: [picasaweb.google.com/terremonto](https://picasaweb.google.com/terremonto)

la ideologia dominant. Cal intentar-ho, però serà saludable ser conscients dels migrats resultats que n'obtidrem. Si, a més, portem amb orgull la bandera del poti-poti ideològic (que no és el mateix que una ideologia humanista d'esquerreres respectuosa amb el feble i el diferent) encara els posem més fàcil que, quan ens hagin de treure per criteris de pluralisme o per no fer el ridícul en no esmentar alguna notòria acció nostra, puguin parlar de nosaltres sense que ningú entengui ni un borrall del que reivindicuem. Una anodina manera de ser-hi sense molestar.



# Ateneu popular de Nou Barris, l'art com a mitjà de transformació social

[comunicacio@sci-cat.org](mailto:comunicacio@sci-cat.org)

**Redacció SCI Cat** Als anys 70 diferents comunitats de veïns de Nou Barris reclamaven la construcció d'espais on trobar-se, compartir el seu coneixement, la seva cultura, el que ells eren. Tot i així, no ho tenien fàcil perquè amb l'arribada de la democràcia a l'Estat espanyol, els poder públics van voler controlar els espais culturals i anestesiar els moviments socials per fer-los seus. Tot i així, els moviments veïnals de Nou Barris van continuar debatent per tal de poder construir un espai basat en la solidaritat, la llibertat, la justícia social i la igualtat. Així que van optar per ocupar una planta asfàltica i reunir-se allí, espai on actualment s'ubica l'Ateneu Popular de Nou Barris.

Aquest és l'inici de l'Ateneu de Nou Barris, que desenvolupa en l'actualitat de Barcelona una tasca de foment de la cultura important així com de referent per a altres ateneus i associacions. Tot i els intents continus de l'administració per a que les activitats que es desenvolupen a l'Ateneu passin al model del centre cívic, totalment gestionat des de l'administració, l'Ateneu manté el funcionament autogestionat i, a més, de qualitat.

Val a dir que els col·lectius de l'ateneu han passat moments de crisi però han servit per a anar endavant i aprendre a viure com a ciutadania activa. Així, en l'actualitat l'associació Bidó de Nou Barris és qui s'encarrega de gestionar l'Ateneu on hi treballen també altres associacions com el Grup de Foc de Nou Barris, l'Arxiu històric de Roquetes, l'Associació de professionals del Circ de Catalunya, la Comparsa el Camaleó, la companyia de circ



Ateneu Popular de Nou Barris  
Font: [www.circpau.org](http://www.circpau.org)

Desastrosus Circus, l'Associació de circ Rogelio Rivel, la Coordinadora cultural de la zona centre de Nou Barris i Projectart.



Font: [www.dccgranollers.info](http://www.dccgranollers.info)

Després de més de vint anys, l'Ateneu segueix funcionant pel treball voluntari dels socis i també per l'equip de professionals contractats. Ara bé, la consciència que els veïns del barri són les qui tenen el poder per decidir és determinant en el funcionament de l'Ateneu. Així mateix, la creença en que l'art i la cultura són mitjans de transformació social ha fet que aquest espai s'especialitzi en formació i programació d'espectacles de circ de gran qualitat. No sembla casualitat que hagi estat el circ... l'art que no té lloc als teatres, l'art del carrer.

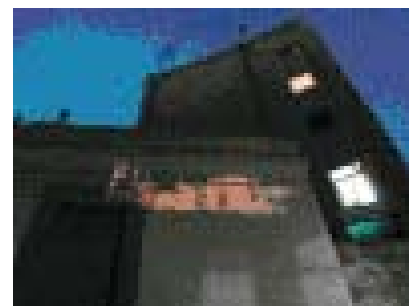
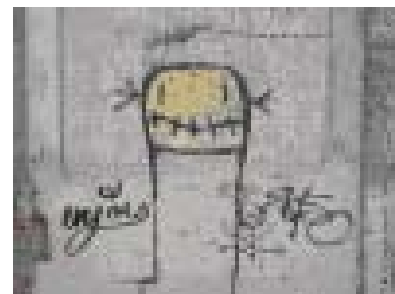
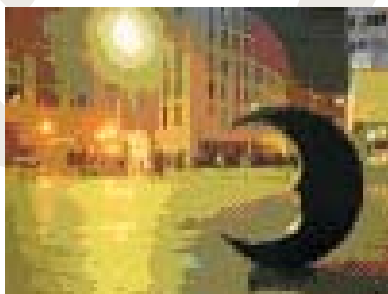


# Els signes de la ciutat de Barcelona, fragments de realitats

[comunicacio@sci-cat.org](mailto:comunicacio@sci-cat.org)

**Redacció SCI Cat** Durant els mesos de gener i febrer es va realitzar a l'SCI Catalunya en col·laboració amb Ubú tv el taller 'Signes de la ciutat'. Sota aquest títol enigmàtic es va desenvolupar un taller de fotografia digital però també d'investigació, d'antropologia urbana i d'expressió artística. Des de càmeres de fotografia digital fins a microcàmeres de telèfons mòbils es va rastrejar la ciutat per trobar-ne aquells signes més evidents i d'altres més subtils: graffitis, rotulacions urbanes...

Aquest projecte s'està desenvolupant paral·lelament a Berlín, Londres i Sofia. El resultat d'aquests tallers es traduirà en una exposició al metro de Barcelona. Mentrestant, podeu veure les fotografies a la pàgina web <http://signs.mediacluster.de/signs/workshops>.



# Nicaragua, l'experiència a un camp de treball de l'SCI Catalunya

**M<sup>a</sup> Carmen Ramírez** Durant tot l'any, però especialment als mesos d'estiu, l'SCI Catalunya desenvolupa al voltant de 1000 camps de treball als 5 continents. Les organitzacions que organitzen els camps són tant branques de l'SCI com entitats afins a la filosofia de l'SCI.

Així, els camps de treball impliquen la participació en un projecte de treball voluntari amb persones locals i internacionals. Són una potent eina per la construcció de la pau a través de la convivència intercultural.

## Experiència a un camp de treball voluntari a Nicaragua

El juliol de l'any passat vaig marxar cap a Nicaragua, allà m'esperaven membres de CEPA, una associació que treballa a tota Nicaragua per atacar problemes concrets i solucionar-los amb projectes factibles duts a terme pel mateixos voluntaris.



Fotografia: M. Carmen Ramírez



Fotografia: M. Carmen Ramírez

La meva destinació final era la *Comunidad de San Ignacio*, composta per diferents famílies que vivien a cases molt distanciades les unes de les altres. Algunes comptaven amb pous propis, però les menys privilegiades havien d'anar a la font pública i carregar amb cubells d'aigua per cuinar, beure, dutxar-se... i per fer-ho havien de recórrer llargues distàncies. Per aquest motiu, els diners que el nostre grup de voluntaris va aportar va ser invertit en la construcció d'un pou a la *casona* que CEPA té a la comunitat.

El pou va esdevenir la nostra activitat principal al camp de treball així com l'ajuda a les dues arquitectes que van anar-hi per a fer els plànols d'un projecte que les persones locals tenien en ment: la construcció d'un hotel rural i ecològic que podrà donar feina als habitants i arribar a ser un factor positiu per a l'economia de la comunitat, si els concedeixen la subvenció, és clar.

Per a mi va ser fonamental que ens poguéssim allotjar a les cases de les famílies, ja que des del primer moment ens van incloure en els esdeveniments familiars. Si hi havia alguna



celebració era usual matar alguna oveja *pedigüei*, animal autòcton que té molta importància per a ells degut a un altre projecte de CEPA: amb els pocs diners que recapten van comprar una parella i la deixen en préstec a una família, és a dir, que a canvi no han de tornar diners, sinó que s'han de comprometre a tornar el primer mascle i la primera femella a l'associació, que al mateix temps donarà aquesta parella a una altra família sota els mateixos condicionants. Això permet a les famílies poder negociar entre elles, amb la seva carn, poder alimentar a les famílies...

Vam aprendre molt de cadascun dels components de les famílies, però va ser especialment entranyable la relació amb els nens, donat que a més de conviure amb alguns d'ells, vam impartir classes d'anglès, francès, informàtica... Tot i les diverses situacions que patien (alcoholisme, maltractament, desestructuració familiar, treballar tot i ser menors...) tenien un comportament exemplar i no vaig veure mai una falta de respecte ni vaig

sentir cap queixa. El somriure o l'agraïment quan els voluntaris repartíem llibretes i llapis va ser el regal més gran que m'enduc.

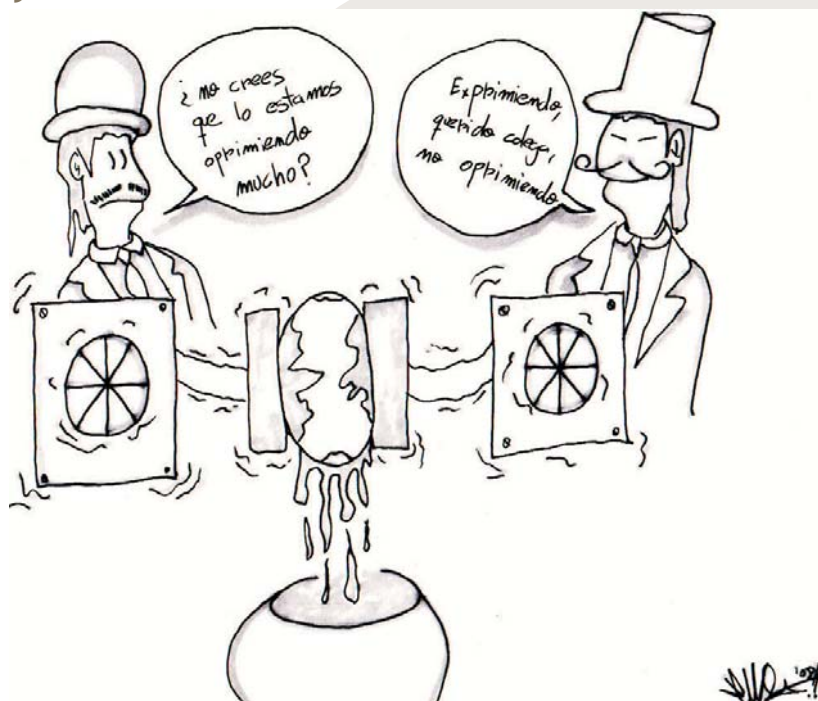
També m'enduc la fortalesa, l'afany de superació, les conviccions ideològiques, la generositat i l'afecte que em van mostrar; tot el que m'han ensenyat, tot el que he viscut ha canviat, en part, la meua manera de veure, d'escoltar i la meua manera de sentir. Vaig tornar amb una sensació que encara persisteix: m'he endut més del que jo hagi pogut deixar allà. No oblidaré mai tot el que m'han ensenyat.



Fotografia: M. Carmen Ramírez

## El racó de la vinyeta

Hugo Manzano





Generalitat de Catalunya  
Departament d'Interior,  
Relacions Institucionals i Participació  
**Oficina de Promoció de la Pau  
i dels Drets Humans**

**SCI**  
SERVEI CIVIL INTERNACIONAL  
CATALUNYA



# Drets Humans



**DRETS HUMANS I CONFLICTE:  
VULNERACIONS A L'ORIENT MITJÀ  
I ÀSIA CENTRAL.**

PALESTINA · LÍBAN · IRAQ · AFGANISTAN  
IRAN · PAKISTAN · POBLE KURD

**Cicle de vaqueries de l'11 d'abril al 27 de juny. Entrada gratuïta**  
Tots els divendres a partir de les 19h. · Lloc: SCI, c/Carme 95 baixos  
Inscripcions: [formacio@sci-cat.org](mailto:formacio@sci-cat.org)